

Tekst ustawy przyjęty przez Senat bez poprawek

U S T A W A

z dnia 14 sierpnia 2020 r.

o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 319) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) zasady przyznawania świadczenia pieniężnego, pomocy pieniężnej i świadczenia wyrównawczego działaczom opozycji antykomunistycznej lub osobom represjonowanym z powodów politycznych;”;
- 2) po art. 10 dodaje się art. 10a–10i w brzmieniu:
„Art. 10a. 1. Prawo do świadczenia wyrównawczego przysługuje osobie pobierającej emeryturę lub rentę inwalidzką albo rentę z tytułu niezdolności do pracy, zwaną dalej „rentą”, w kwocie niższej niż 2400 zł miesięcznie.
2. Świadczenie wyrównawcze przysługuje w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą, o której mowa w ust. 1, a kwotą emerytury lub renty.
3. Przez kwotę emerytury lub renty rozumie się wysokość pobieranej emerytury lub renty brutto lub sumę tych świadczeń, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem dodatku pielęgnacyjnego oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów, przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń.

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

4. Kwota, o której mowa w ust. 1, ulega podwyższeniu w terminach i na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

5. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, uwzględnianą od tego terminu przy obliczaniu wysokości świadczenia wyrównawczego kwotę, o której mowa w ust. 1.

Art. 10b. W razie przyznania, ustania lub ponownego obliczenia wysokości świadczeń, o których mowa w art. 10a ust. 3, świadczenie wyrównawcze podlega ponownemu obliczeniu z urzędu, w taki sposób, aby łączna kwota świadczeń, o których mowa w art. 10a ust. 3, wraz ze świadczeniem wyrównawczym, nie przekroczyła miesięcznie kwoty, o której mowa w art. 10a ust. 1, z zastrzeżeniem włączeń, o których mowa w art. 10a ust. 3, i z uwzględnieniem art. 10a ust. 4.

Art. 10c. 1. Decyzje w sprawie świadczenia wyrównawczego wydają i świadczenia te wypłacają organy wypłacające emeryturę lub rentę, zwane dalej „organami właściwymi”.

2. Decyzje w sprawie świadczenia wyrównawczego, sporządzone z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, mogą zamiast podpisu zawierać nadruk imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym osoby upoważnionej do ich wydania.

3. Od decyzji o odmowie przyznania prawa do świadczenia wyrównawczego, o której mowa w ust. 1, wnioskodawcy przysługuje prawo odwołania do właściwego sądu w terminie i na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.²⁾).

Art. 10d. 1. Postępowanie w sprawie świadczenia wyrównawczego wszczynane jest na wniosek osoby uprawnionej.

2. Wniosek o przyznanie świadczenia wyrównawczego zawiera imię lub imiona oraz nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL albo innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, dane teleadresowe: adres miejsca zamieszkania lub

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1469, 1495, 1649, 1655, 1798, 1802, 1818, 2070, 2089, 2128 i 2217 oraz z 2020 r. poz. 288, 462, 875, 956, 1017 i 1086.

adres korespondencyjny, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, nazwę banku i numer rachunku bankowego lub nazwę spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej i numer rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, na który ma zostać wypłacone świadczenie wyrównawcze.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się dokumenty potwierdzające nadanie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, a w przypadku osób uprawnionych do emerytury i renty zagranicznej lub innego świadczenia zagranicznego o podobnym charakterze – także dokument potwierdzający prawo do tych świadczeń i ich wysokość, wystawiony przez zagraniczną instytucję właściwą do spraw emerytalno-rentowych.

Art. 10e. 1. Wypłata świadczenia wyrównawczego następuje wraz z wypłatą emerytury lub renty.

2. W razie zbiegu prawa do świadczeń, o których mowa w art. 10a ust. 3, wypłacanych przez różne organy właściwe, decyzje w sprawie świadczenia wyrównawczego wydaje i świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. Na wniosek osoby uprawnionej do świadczenia wyrównawczego, zamieszkałej za granicą w państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub w państwie, z którym Rzeczpospolitą Polską łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur lub rent, świadczenie wyrównawcze wypłaca się z emeryturą lub rentą, w państwie zamieszkania, na rachunek bankowy tej osoby za granicą lub w innej formie wskazanej przez organ emerytalny lub rentowy, w terminach i trybie ustalonym przez ten organ. Wypłata dokonywana jest w walucie wymiennej.

4. Przepis ust. 3 stosuje się również do osób uprawnionych do świadczenia wyrównawczego, zamieszkałych za granicą w państwie, z którym Rzeczypospolitej Polskiej nie łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych przewidująca transfer emerytur i rent.

Art. 10f. Do świadczenia wyrównawczego stosuje się odpowiednio art. 84 i art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, 321, 568, 695, 875 i 1291).

Art. 10g. 1. W sprawach nieuregulowanych w ustawie dotyczących świadczenia wyrównawczego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z wyłączeniem art. 136 tej ustawy.

2. Potrącen i egzekucji dokonuje się od łącznej kwoty emerytury lub renty i świadczenia wyrównawczego, na zasadach określonych w przepisach emerytalnych, z wyjątkiem art. 141 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń wyrównawczych traktuje się jak kwoty, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 2b ustawy, o której mowa w ust. 1.

Art. 10h. 1. Organy właściwe są uprawnione do pozyskiwania i przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do przyznawania, ustania prawa do świadczenia wyrównawczego i wypłacania tego świadczenia.

2. Na wniosek organu rentowego, o którym mowa w art. 10e ust. 2, organy właściwe wypłacające emerytury i renty, o których mowa w art. 10a ust. 1, są obowiązane przekazać, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, dane niezbędne do ustalenia lub ustania prawa do świadczenia wyrównawczego. Organ ten zawiadamia o przyznaniu świadczenia wyrównawczego organy właściwe.

3. Zabezpieczenia przetwarzania danych osobowych przez organy właściwe polegają co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
- 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich poufności.

Art. 10i. Świadczenie wyrównawcze wraz z odsetkami za opóźnienie finansowane jest ze środków budżetu państwa.”;

- 3) po art. 13 dodaje się art. 13a i art. 13b w brzmieniu:

„Art. 13a. 1. Osobom uprawnionym przysługuje ulga taryfowa w wysokości 50% przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej.

2. Osobom uprawnionym przysługuje ulga w wysokości 51% na przejazdy w komunikacji krajowej środkami publicznego transportu zbiorowego:

- 1) kolejowego w 1 i 2 klasie pociągów osobowych i pospiesznych oraz autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej – na podstawie biletów jednorazowych;

2) kolejowego w 2 klasie pociągów innych niż osobowe i pospieszne – na podstawie biletów jednorazowych.

3. Osoba uprawniona do ulgowego przejazdu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, korzystająca z przejazdu w klasie 1, obowiązana jest do uiszczenia dopłaty w wysokości stanowiącej różnicę między należnością za pełnopłatny przejazd w klasie 1 a należnością za pełnopłatny przejazd w klasie 2.

Art. 13b. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może zlecić organizacjom pozarządowym na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) wykonywanie zadań opiekuńczych na rzecz osób uprawnionych.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.³⁾) w art. 831 w § 1 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) jednorazowa lub okresowa pomoc pieniężna przyznawana przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, 252, 568 i 1222) w art. 132 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do wypłaty świadczeń osobom uprawnionym do świadczeń przewidzianych przepisami o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, przepisami o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, przepisami o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych, przepisami o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich oraz przepisami o działaczach opozycji

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1469, 1495, 1649, 1655, 1798, 1802, 1818, 2070, 2089, 2128 i 2217 oraz z 2020 r. poz. 288, 462, 875, 956, 1017 i 1086.

antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, zamieszkałym za granicą, stosuje się zasady określone w tych przepisach.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 66 w ust. 1 po pkt 31a dodaje się pkt 31b w brzmieniu:
„31b) działacze opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane z powodów politycznych niepodlegający ubezpieczeniu społecznemu w Rzeczypospolitej Polskiej lub niepobierający emerytury lub renty;”;
- 2) w art. 73 pkt 14 otrzymuje brzmienie:
„14) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 31 i 31b, powstaje z dniem złożenia Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oświadczenia o niepodleganiu przepisom o systemie ubezpieczeń społecznych i braku innego tytułu do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym, a wygasa z dniem ustania tych warunków;”;
- 3) w art. 75 ust. 14 otrzymuje brzmienie:
„14. Osoby, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 31 i 31b, zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.”;
- 4) w art. 81 w ust. 8 pkt 9 otrzymuje brzmienie:
„9) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 28, 31 i 31b, jest kwota odpowiadająca wysokości specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych;”;
- 5) w art. 86 w ust. 1 pkt 12 otrzymuje brzmienie:
„12) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 31 i 31b, opłaca Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych;”.

Art. 5. Do zamówień na usługi lub dostawy udzielane przez organ właściwy w związku z realizacją zadań związanych z ustalaniem prawa lub wypłatą świadczenia wyrównawczego nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1394, 1590, 1694, 1726, 1818, 1905, 2020 i 2473 oraz z 2020 r. poz. 695 i 945.

MARSZAŁEK SEJMU

/ – / Elżbieta Witek